

Ορθόδοξος Συναξαριστής :: <https://www.saint.gr>

Μνήμη της μεταφοράς της εικόνας του Αγίου Δημητρίου στην Κωνσταντινούπολη

Επισκεφτείτε τον ιστοχώρο μας στην διεύθυνση: <http://www.saint.gr/2650/saint.aspx>
για περισσότερες πληροφορίες για τον βίο (ονόματα, βίντεο, ακολουθίες, φωτογραφίες
κτλ) καθώς και για τυχών ενημερώσεις - διορθώσεις.

Τελευταία ενημέρωση βιογραφίας: 29/9/2018 12:01:00 πμ

Δημιουργία εγγράφου: 16/05/2026 19:03:25

Σύνοψη

Τύπος εορτής: Εορτάζει στις 26 Οκτωβρίου εκάστου έτους.

Ημ/νια Βίου: 29/9/2018 12:01:00 πμ

Βιογραφία

Σης ουκ αποστάς εις βασίλειον πόλιν,
Μάρτυς μετέστης διά της σης εικόνας.

Η μεταφορά της εικόνας του Αγίου Δημητρίου στην Κωνσταντινούπολη έγινε το έτος 1149 μ.Χ. από τον βασιλιά Μανουήλ Κομνηνό όπου η εικόνα μεταφέρθηκε από τη Θεσσαλονίκη στην Ιερά Μονή Παντοκράτορα της Κωνσταντινούπολης, επί ηγουμενίας Ιωσήφ.

Γράφει σχετικά ο Άγιος Νικόδημος στον Συναξαριστή:

«Κατά τους χρόνους του βασιλέως Μανουήλ του Κομνηνού εν έτει ,αρμγ' [1143], και Ιωσήφ του Ηγουμένου της εν Κωνσταντινουπόλει ιεράς και βασιλικής Μονής του Παντοκράτορος, ηκολούθησεν η από Θεσσαλονίκης εις Κωνσταντινούπολιν μετάθεσις της ιεράς εικόνας του μεγάλου Δημητρίου. Ηκολούθησε δε με τοιούτον τρόπον. Κατά το εξακισχιλιοστόν εξακοσιοστόν πεντηκοστόν έβδομον έτος από κτίσεως κόσμου, εν μηνί Μαρτίω, ευγήκεν ο ανωτέρω βασιλεύς Μανουήλ ο Κομνηνός, διά να υπάγη εις τον κατά της Σικελίας πόλεμον. Τότε δε και ο ανωτέρω Ηγούμενος της του Παντοκράτορος Μονής κύριος Ιωσήφ, διά αναγκείας υποθέσεις οπού είχεν, επήγε να ανταμώνη τον βασιλέα. Καθώς δε ήλπιζε, δεν ευρήκε τούτον εις την Θεσσαλονίκην, αλλά εις ένα χωρίον, ονομαζόμενον Ντομπροχούβιστα. Το οποίον, απέχει μεν από την Βέρροϊαν, έως δύο μίλια. Από δε την Θεσσαλονίκην, έως δύο ημέρας. Αφ' ου λοιπόν αντάμωσε τον βασιλέα, κοντά εις τα άλλα παρεκάλεσεν αυτόν, και διά να αναπληρώση το υστέρημα οπού αφήκαν οι πρόγονοί του βασιλείς, ήγουν το να αποθησαυρίση εις το γονικόν αυτού Μοναστήριον του Παντοκράτορος, την ιεράν εικόνα του Αγίου Δημητρίου, ήτις εστέκετο επάνω εις τον τάφον και την σορόν του λειψάνου του.

Ο δε βασιλεύς τούτο ακούσας, μετά χαράς εδέχθη την αίτησιν. Και παρευθύς γράφει προς τον δούκα της Θεσσαλονίκης και χαρτουλάριον κυρ Βασίλειον, διορίζων αυτόν, ότι να κάμη άλλην εικόνα, και να την βάλη επάνω του τάφου του Αγίου Δημητρίου, διά της επιστασίας του κυρ Ιωάννου Σμενιώτου, του επιτρόπου των (εν) Θεσσαλονίκη υποστατικών και μετοχίων του ρηθέντος Μοναστηρίου του Παντοκράτορος. Την δε παλαιάν αγίαν εικόνα του Αγίου, να την σηκώση από εκεί, και να την αποστείλη εις το ανωτέρω του Παντοκράτορος Μοναστήριον. Ευθύς λοιπόν ο λόγος του βασιλέως έργον εγένετο. Και κατεσκευάσθη μεν άλλη νέα εικόν του Αγίου Δημητρίου από χρυσάφι και ασήμι, πλέον ωραιότερα και μεγαλιτέρα από την πρώτην, και εβάλθη επάνω του θείου και μυροβλύτου τάφου του Αγίου. Η δε παλαιά και πρώτη εκείνη του Αγίου εικόν, ήτις είχε ζωγραφισμένον τον μέγαν Δημήτριον όρθιον, υψωμένας έχοντα τας χείρας εις ουρανόν, αύτη, λέγω, εστάλη εις Κωνσταντινούπολιν. Την οποίαν, ευθύς οπού ήκουσαν πως έρχεται, οι της συγκλήτου άρχοντες και οι λοιποί ιερωμένοι και λαϊκοί, μάλιστα δε οι Μοναχοί του Μοναστηρίου του Παντοκράτορος, ευγήκαν όλοι έξω της Κωνσταντινουπόλεως έως επτά μίλια, και προϋπάντησαν αυτήν με δορυφορίαν και προπομπήν μεγάλην. Με ύμνους και ωδάς. Και με λαμπάδας και θυμιάματα. Και ούτως εισήγαγον αυτήν εις το διαληφθέν Μοναστήριον του Παντοκράτορος, κατά την εικοστήν τρίτην του Οκτωβρίου μηνός. Τότε ήτον να ιδή τινας, πώς έτρεχεν ο λαός των Χριστιανών, όχι μόνον από την Κωνσταντινούπολιν, αλλά και από τα έξωθεν μέρη της Κωνσταντινουπόλεως. Οίτινες επροσκύνουν την αγίαν και θαυμαστήν του Αγίου εικόνα αδιακόπως, από τας εικοσιτρείς του Οκτωβρίου, έως εις τας εικοσιέξι του αυτού, ήγουν έως της κυρίας εορτής του Αγίου Δημητρίου. Ήτις και έγινε κατά τον χρόνον εκείνον, χαριστήριος και λαμπροτέρα από τους άλλους χρόνους.

Εγένετο δε η τοιαύτη μετάθεσις της ιεράς εικόνας του Αγίου Δημητρίου εις Κωνσταντινούπολιν διά πολλά αίτια. Πρώτον, διά να ήναι μέγας στολισμός και φύλαξ και βοηθός της ρηθείσης σεβασμίας και βασιλικής Μονής του Παντοκράτορος. Δεύτερον, διά να ήναι και βοηθός του βασιλέως Κομνηνού και των διαδόχων του. Και ίνα με την άόρατον αυτού δύναμιν, και από μακράν διώκη τους εχθρούς του Ρωμαϊκού βασιλείου, και δεν αφίνη αυτούς να πλησιάζουν. Τρίτον, διά να ήναι εις φύλαξιν της Βασιλευούσης των πόλεων. Και διά άλλα όμοια.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Σημειούμεν εδώ, ότι διά τέσσαρά τινα αίτια ανάπτονται αι λαμπάδες και τα κηρία υπό των Χριστιανών εις τα λείψανα των Αγίων ή εις τας εικόνας. Α' διά τιμήν των Αγίων και δόξαν. Β' ίνα όταν ήναι νύκτα διά του φωτός των λαμπάδων, διαλύηται το σκότος της νυκτός, και παραμυθούνται οι οφθαλμοί των ορώντων. Γ' εις επίδειξιν και σημείον χαράς και φαιδρότητος: όταν δηλαδή ανάπτονται κηρία και φώτα εν ημέρα και του ηλίου λαμπρώς αυγάζοντος. Και Δ' ίνα διά της φωταψίας των λαμπάδων, ίλεως γίνεται ο Θεός εις τους τας λαμπάδας προσφέροντας. Τα τρία αίτια, βεβαιοί τόσον ο θείος Ιερώνυμος, γράφων κατά Βιγιλαντίου, όσον και ο θεολόγος Γρηγόριος εν τω εις το Πάσχα λόγω, λέγων περί της εν τη νυκτί της λαμπράς γινομένης φωτοχυσίας· «Καλή μεν και η χθές ημίν λαμπροφορία και φωταγωγία, ην ίδια τε και δημοσία συνεστησάμεθα... Και του μεγάλου φωτός αντίτυπος». Εν δε τοις ιαμβείοις αυτού ποιήμασι παρομοιάζει τας τοιαύτας φωταγωγίας τας εν νυκτί γινομένας, με τα φώτα των αστέρων τα εν νυκτί λάμποντα. Το δε τέταρτον βεβαιοί ο τόπος ούτος του Συναξαρίου. Όρα σελ. 350 της Ιεράς Τελετουργίας.) Ότι δε λαμπάδες ανάπτοντο εν τη Εκκλησία, μαρτυρεί και ο θείος Χρυσόστομος λέγων· «Περί Γραφών υμίν διηγούμεθα. Υμείς δε τους οφθαλμούς αποστήσαντες ημών, προς τας λαμπάδας, και τον τας λαμπάδας άπτοντα μετεστήσατε και πόσης τούτο ραθυμίας, ημάς αφέντας τούτω προσέχειν;» (Λόγ. «Ότι δουλείας τρεις τρόπους εισήγαγεν η αμαρτία», τόμ. ε΄.)

2. Η διήγησις αύτη συνωψίσθη από τον χειρόγραφον Συναξαριστήν. Εν ω Παντοκρατορινός τις κατά πλάτος εκθέττει εν είδει εγκωμίου την μετάθεσιν ταύτην της εικόνας του Αγίου Δημητρίου από Θεσσαλονίκης εις Κωνσταντινούπολιν. Όθεν διά να φιλεύσωμεν τους αναγνώστας φιλοδημητρίους, ενταύθα μετεφράσαμεν αυτήν εν συντόμω. Το δε εν Κωνσταντινουπόλει Μοναστήριον του Παντοκράτορος, κατά τον γεωγράφον Μελέτιον εκτίσθη υπό Ιωάννου Κομνηνού του αυτοκράτορος, ως λέγει ο Νικήτας (βιβλ. α΄, κεφ. α΄). Κατά δε τον Κίνναμον εκτίσθη από την Ειρήνην την γυναίκα του Ιωάννου (βιβλ. α΄), και κατά το Συναξάριον της ιγ΄ του Αυγούστου. Εις αυτό εφυλάττοντο πολλά αξιόλογα, και η ιστορηθείσα υπό του Λουκά εικόν της Θεοτόκου. Ευρίσκετο δε πλησίον των Αγίων Αποστόλων. Εστάθησαν εις αυτό Μοναχοί επτακόσιοι, καλούμενοι του Αγίου Αντωνίου. Λέγεται τώρα το Μοναστήριον αυτό, Ζεϊρέκι».

Σχετικές συνδέσεις

1. [Αγία Ειρήνη η βασίλισσα, της διά του αγίου και αγγελικού σχήματος μετονομασθείσης Ξένης Μοναχής](#)

Παραπομπές

1. [ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ - ΟΡΘΟΔΟΞΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ INTERNET](#)
2. [Αγίου Νικοδήμου Αγιορείτου Συναξαριστής των δώδεκα μηνών του ενιαυτού](#)